

Statenvoorstel 55/22 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 19 september 2022

PS-vergadering : *Wordt ingevuld door de griffie*

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

Onderwerp

Toepassing coördinatie-regeling Wro project Meanderende Maas

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Voor het project Meanderende Maas zijn twee hoofdbesluiten nodig, te weten: een projectplan Waterwet voor de dijkverbetering (bevoegd gezag: waterschap Aa en Maas) en een projectplan voor de herinrichting van de uiterwaarden (bevoegd gezag: Rijkswaterstaat). Daarnaast zijn bij elk projectplan meerdere bijbehorende uitvoeringsbesluiten nodig.

Voor het projectplan dijkverbetering is een gecoördineerde voorbereiding op grond van artikel 5.5 van de Waterwet verplicht. Hiervoor zijn Gedeputeerde Staten reeds op basis van de wet coördinerend bestuursorgaan.

De coördinatie-regeling van de Waterwet kan echter niet worden toegepast op projectplannen die betrekking hebben op de herinrichting van uiterwaarden. De Wet ruimtelijke ordening biedt deze mogelijkheid wél. De samenwerkende partijen in de Stuurgroep Meanderende Maas hebben Provinciale Staten als bevoegd gezag verzocht om de coördinatie-regeling uit de Wet ruimtelijke ordening van toepassing te verklaren.

Met de keuze voor het toepassen van de coördinatie-regeling uit de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) kunnen het projectplan voor de herinrichting van de uiterwaarden en de overige uitvoeringsbesluiten ook worden gestroomlijnd.

Door naast de coördinatie op grond van de Waterwet voor de dijkverbetering de coördinatie op grond van de Wro voor de herinrichting van de uiterwaarden van toepassing te verklaren, worden er voor het gehele integrale project Meanderende Maas tegelijkertijd twee gecoördineerde procedures doorlopen, met gelegenheid tot het indienen van zienswijzen en rechtstreeks beroep bij de Raad van State. Deze doet vervolgens uitspraak binnen 6 maanden nadat het

beroep is ingediend. Dit is voor betrokkenen en belanghebbenden een eenvoudige en transparante procedure met een korte doorlooptijd.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

De herinrichting van de uiterwaarden vindt binnen het projectgebied plaats aan beide zijden van de Maas, zowel op gronden in de provincie Noord-Brabant als op gronden in de provincie Gelderland. Parallel aan dit voorstel is voor Provinciale Staten van Gelderland eenzelfde voorstel voor Wro coördinatie in voorbereiding. Besluitvorming door PS van Gelderland is op 28 september 2022 voorzien.

Het voorstel

1. De coördinatieregeling op grond van artikel 3.33, eerste lid, onder a, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing te verklaren op de besluiten ten behoeve van de realisatie van het project Meanderende Maas.
2. De volgende besluiten aan te wijzen als besluiten die worden gecoördineerd:
 - a. Projectplan Waterwet: herinrichting uiterwaarden, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, namens deze Rijkswaterstaat;
 - b. Vergunning Wet natuurbescherming (gebiedsbescherming): werkzaamheden in en in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit/Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO);
 - c. Ontheffing Wet natuurbescherming (flora en fauna): overtreden verbodsbepalingen Wet natuurbescherming, ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit/Rijksdienst voor ondernemend Nederland (RVO);
 - d. Bestemmingsplanherziening: gemeente Oss;
 - e. Omgevingsvergunningen: kappen van houtopstanden, uitvoeren van werken en bouwen, gemeente Oss;
 - f. Ontgrondingenvergunning: uitvoeren van ontgrondingen, provincie Noord-Brabant;
 - g. Watervergunningen: werken in/aan of wijzigen van waterstaatswerken, waterschap Aa en Maas en Rijkswaterstaat;
 - h. Verkeersbesluit: afwaarderen verkeersverbinding Maasakkerstraat / Rulstraat, gemeente Oss.
3. Te besluiten dat de onder 1 bedoelde coördinatieregeling door Gedeputeerde Staten eveneens van toepassing kan worden verklaard op overige besluiten op het gebied van het omgevingsrecht die nodig blijken te zijn voor de uitvoering van het project Meanderende Maas.

Aanleiding

Voor het project Meanderende Maas was het voornemen om voor de procedures gebruik te maken van de nieuwe Omgevingswet met een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten. Nu de Omgevingswet vertraagd is, moet teruggevallen worden op de huidige wetgeving. Voor de dijkversterking geldt op grond van de Waterwet de verplichting tot een gecoördineerde voorbereiding door Gedeputeerde Staten. Voor de overige

onderdelen van het project (herinrichting uiterwaarden: o.a. rivierverruiming, natuurontwikkeling) is het wenselijk de Wro coördinatie-regeling van toepassing te verklaren. Middels dit dossier wordt aan Provinciale Staten, op verzoek van de samenwerkende partijen in de bestuurlijke stuurgroep Meanderende Maas, voorgesteld een coördinatiebesluit op grond van de Wro vast te stellen.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

In het project Meanderende Maas wordt door 9 partijen - provincies Noord-Brabant en Gelderland, het Rijk, de waterschappen Aa en Maas en Rivierenland, de gemeenten Oss, West Maas en Waal en Wijchen en Natuurmonumenten - samengewerkt. Het project Meanderende Maas gaat de dijk van Ravenstein tot Lith versterken, de Maas aan Brabantse en Gelderse zijde meer ruimte geven en het gebied met betrekking tot natuur en landschap, cultuurhistorie, scheepvaart en economie, recreatie en toerisme ontwikkelen en versterken.

Het project kent drie fasen: de verkenningsfase, de planuitwerkingsfase en de realisatiefase. Het project bevindt zich nu in de planuitwerkingsfase. Vooruitlopend op de Omgevingswet is een uitgebreid participatietraject ingericht, waarbij in iedere fase afstemming met de omgeving heeft plaatsgevonden.

Verkenningsfase

In 2017 is de verkenningsfase van project Meanderende Maas afgerond met een voorkeursalternatief. Het voorkeursalternatief is planologisch geborgd via een door uw Staten op 24 juni 2020 vastgestelde interprovinciale structuurvisie Meanderende Maas (link: [Interprovinciale structuurvisie Meanderende Maas 24 juni 2020](#)). De verkenningsfase is afgesloten met het nemen van een voorkeursbeslissing door de minister van Infrastructuur en Waterstaat op 10 juli 2020.

Planuitwerkingsfase

Met de voorkeursbeslissing en de ondertekening van de Bestuursovereenkomst planuitwerking Meanderende Maas is de volgende fase van het project ingegaan: de planuitwerking. In de planuitwerkingsfase is het voorkeursalternatief nader onderzocht en verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Dit ontwerp wordt vertaald in een aantal besluiten en vergunningen, en er wordt opnieuw een MER opgesteld.

De besluiten worden gecoördineerd in procedure gebracht. Het streven is om het MER en de ontwerpbesluiten/-vergunningen medio november 2022 ter visie te leggen. Dit is van belang voor het halen van de termijn voor de start van de realisatie (in 2023) én de oplevering van de werken (de dijkversterking moet in 2025 gereed zijn). Na terinzagelegging volgt een periode van zienswijzen en advies. Daarna kunnen de besluiten definitief worden vastgesteld. Parallel daaraan wordt de realisatiefase voorbereid, waarin (onder andere)

grondverwerving plaatsvindt en uitvoeringsvergunningen (bijvoorbeeld voor verlegging van kabels en leidingen) worden aangevraagd.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

Bevoegdheid

Voor het project Meanderende Maas zijn twee hoofdbesluiten nodig, te weten: een projectplan Waterwet voor de dijkverbetering (bevoegd gezag: waterschap Aa en Maas) en een projectplan voor herinrichting van de uiterwaarden (bevoegd gezag: Rijkswaterstaat). Daarnaast zijn bij elk projectplan meerdere bijbehorende uitvoeringsbesluiten nodig.

De dijkverbetering vindt in Noord-Brabant plaats. Voor het projectplan dijkverbetering (primaire waterkering) is een gecoördineerde voorbereiding door Gedeputeerde Staten op grond van artikel 5.5 van de Waterwet verplicht.

De coördinatieregeling van de Waterwet kan niet worden toegepast op projectplannen die betrekking hebben op de herinrichting van uiterwaarden. De samenwerkende partijen verzoeken Provinciale Staten als bevoegd gezag om hiervoor de coördinatieregeling uit de Wro van toepassing te verklaren. Op basis van artikel 3.33 Wro kunnen uw Staten gevallen aanwijzen waarin het wenselijk is dat voor de verwezenlijking van een onderdeel van het provinciaal ruimtelijk beleid de voorbereiding en bekendmaking van nader aan te duiden besluiten worden gecoördineerd.

De herinrichting van uiterwaarden vindt plaats aan beide zijden van de Maas, in Noord-Brabant en Gelderland. Parallel aan dit voorstel is voor Provinciale Staten van Gelderland eenzelfde voorstel in voorbereiding. Besluitvorming door Provinciale Staten van Gelderland is voorzien op 28 september 2022. Partijen hebben afgesproken dat de provincie Noord-Brabant is belast met feitelijke werkzaamheden rond de coördinatie. Dit betekent onder meer dat Noord-Brabant alle besluiten verzamelt en ervoor zorgt dat deze tegelijkertijd ter inzage worden gelegd.

Door deze coördinatie beschikken Gedeputeerde Staten over de wettelijke bevoegdheden om de betreffende procedures te stroomlijnen. Daartoe behoren onder meer:

- De bevoegdheid om van andere bestuursorganen, uitgezonderd het rijk, de medewerking te vorderen, die voor het welslagen van de coördinatie nodig is.
- De bevoegdheid om in het uiterste geval in de plaats te treden van een bestuursorgaan, uitgezonderd het rijk, als deze geen, niet tijdig of een afwijkend besluit neemt.

De aard van de bevoegdheden brengt mee dat daarvan alleen in bijzondere gevallen gebruik zal worden gemaakt. Gelet op de constructieve houding van de betrokken bestuursorganen wordt niet verwacht dat het nodig is om de bijzondere bevoegdheden in te zetten.

Doel

Het bereiken van zoveel mogelijk uniformiteit in de procedures voor de projectplannen Waterwet en de vergunningenverlening, alsook een kortere doorlooptijd ter realisatie van het project. Bovendien kan besluitvorming efficiënt en doelmatig plaatsvinden, waarbij voor omwonenden een overzichtelijk totaalbeeld van het project (inzicht in projectcontext) en procedures wordt geboden, zonder dat wordt ingeboet op rechtsbeschermingsmogelijkheden.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

Argumenten

Coördinatieregeling uit de Wro van toepassing te verklaren

1.1. Dit zorgt voor eenduidigheid in procedures en transparantie voor belanghebbenden

Vroegtijdige afstemming en behandeling tegelijkertijd, maakt de samenhang tussen besluiten zichtbaar en draagt bij aan een heldere procedure. Normaal kent iedere vergunningaanvraag zijn eigen afdoeningstermijn en procedure voor terinzagelegging en bezwaar en beroep. De vergunningen worden op verschillende tijdstippen aangevraagd en bekendgemaakt en de mogelijkheden van rechtsbescherming kunnen per vergunning verschillen. Gecoördineerde behandeling brengt dit allemaal in één procedure onder. Hierdoor wordt het voor de burger een stuk overzichtelijker, er hoeft maar één keer een zienswijze te worden ingediend en één keer in beroep te worden gegaan. En eenvoudiger, op één moment worden inhoudelijk op elkaar afgestemde ontwerpbesluiten ter inzage gelegd.

1.2. Het procesrisico hierdoor kleiner wordt

De coördinatieregeling maakt het mogelijk om de behandeling van de projectplannen en de bijhorende vergunningen gelijk te trekken en in dezelfde procedure te behandelen. De vergunningen kunnen dan worden verleend op het moment dat de projectplannen worden vastgesteld.

Als op het moment van vaststellen van de projectplannen de meest kritische vergunningen ook zijn verleend, kan de uitvoerbaarheid van de projectplannen beter worden aangetoond, wat het procesrisico minimaliseert.

1.3. De mogelijkheid bestaat tot procesversnelling en tijdswinst

Doordat bij coördinatie procedures gelijktijdig starten en er direct beroep open staat bij de Raad van State die binnen 6 maanden uitspraak moet doen, is de doorlooptijd van het project korter dan bij een reguliere procedure, met bezwaar, beroep en hoger beroep.

1.4. De vergunningen voor de voorbereidings- en uitvoeringsfase zijn meegenomen

Besluiten die voor realisatie van het project in de voorbereidings- en uitvoeringsfase nodig zijn, zijn geïnventariseerd en in het voorstel en het PS-besluit opgenomen. Om in alle fases van het project gebruik te kunnen maken van de voordelen van de coördinatieregeling zoals die hiervoor zijn genoemd,

bevat het voorstel naast de genoemde besluiten, ontheffingen en plannen de mogelijkheid dat GS aanvullende besluiten op het gebied van het omgevingsrecht voor het project Meanderende Maas mee kunnen nemen in de coördinatie. Dit zijn besluiten die op dit moment nog niet in beeld zijn (bijvoorbeeld vanwege gewijzigde eisen op grond van veranderende wetgeving). De bevoegdheid betreft uitsluitend hét project Meanderende Maas en uitsluitend alleen die besluiten op het gebied van het omgevingsrecht die voor de uitvoering hiervan benodigd zijn. Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat coördinatie een administratief-juridische activiteit betreft, waarbij het voor het besluit aangewezen bevoegde gezag in principe ook het bevoegde gezag blijft.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

1.5. Juridisch advies ingewonnen

Het toepassen van gezamenlijke Wro coördinatie is afgestemd tussen beide provincies en is afgestemd met mede bevoegde bestuursorganen. Het is tevens in lijn met de Bestuursovereenkomst Meanderende Maas d.d. 7 september 2020 en aanvulling d.d. 25 maart 2021 (link: [Bestuursovereenkomst Meanderende Maas 25 maart 2021](#)) en het juridisch advies van de landsadvocaat dat is ingewonnen ten aanzien van toepassing van Wro coördinatie door de provincies Noord-Brabant en Gelderland op het project Meanderende Maas.

Kanttekeningen

Coördinatieregeling uit de Wro van toepassing te verklaren

1.1. Het vraagt alertheid van belanghebbenden

Hoewel coördinatie zorgt voor een eenduidig en transparant proces, moeten belanghebbenden alert zijn en tijdig reageren, nu ze daarvoor maar een moment hebben. Niet ieder besluit wordt afzonderlijk in procedure gebracht.

Het project Meanderende Maas heeft een grote impact op de omgeving en daarom is al vanaf de verkenning veel aandacht besteed aan het omgevingsproces, met proactieve communicatie en participatie. Tegelijkertijd heeft het proces de aanwezige kennis en ideeën uit het gebied gemobiliseerd en benut om inzicht, begrip, draagvlak en meerwaarde te creëren onder stakeholders in het projectgebied, zoals bewoners, dorpsraden en ondernemers. Belanghebbenden en belangstellenden zijn in de vorm van werkplaatsen, dijktafels, deelgebiedsessies, 1-op-1 gesprekken en via een klankbordgroep actief betrokken bij het proces én geïnformeerd.

Naast deze participatie zijn er in de verkenningsfase ook formele inspraakmogelijkheden geweest. Eenieder is in de gelegenheid gesteld (december 2018) om zienswijzen in te dienen op het voornemen om een interprovinciale structuurvisie op te stellen en op de reikwijdte en detailniveau van de op te stellen Milieueffectrapportage (MER). Vervolgens (februari-maart 2020) was inbreng van zienswijzen mogelijk op de ontwerp interprovinciale structuurvisie. Ook bij de gecoördineerde besluitvorming zal de omgeving vroegtijdig worden betrokken via nieuwsbrieven en informatiebijeenkomsten,

zodat belanghebbenden tijdig op de hoogte zijn van hun mogelijkheden om hun mening en visie kenbaar te maken.

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

Financiën

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen. Dit project is een koploperproject waarvoor Provinciale Staten middelen ter beschikking hebben gesteld bij begrotingswijziging 74/15A (3872293).

Klimaat

Het project Meanderende Maas omvat een dijkverbetering, rivierverruiming en gebiedsontwikkeling. Door klimaatverandering moet rekening worden gehouden met hogere piekafvoeren door meer en intensievere neerslag, en aan de andere kant met lagere peilen als gevolg van langere perioden van droogte. Gebleken is dat deze dijk tot de urgent te versterken dijktrajecten behoort. De bedoeling van de versterking is de dijk klimaatproof te maken met de grond die vrijkomt bij de ontgraving voor de rivierverruiming.

Rivierverruiming draagt eveneens bij aan beheersing van de waterstand in de Maas en draagt zo bij aan het klimaatproof maken van binnendijkse gronden in Noord-Brabant en Gelderland. Ook wordt de aquatische ecologie ontwikkeld door de aanleg van geulen en rietmoerassen. Dit draagt bij aan behoud van biodiversiteit.

Ook de gebiedsontwikkeling draagt bij aan behoud van biodiversiteit. In de uiterwaarden wordt natuur ontwikkeld. Zo zijn in stroomluwe gebieden oobossen voorzien. Deze dragen bij aan het behoud van biodiversiteit en de opslag van CO₂.

Europese en internationale zaken

Het Deltaprogramma en rivierverruimingsprojecten zijn in lijn met Europese richtlijnen: Kaderrichtlijn Water, Europese Habitatrichtlijn (Natura 2000) en de Richtlijn Overstromingsrisico's.

Planning

Het is belangrijk dat besluitvorming in Provinciale Staten uiterlijk op 14 oktober 2022 plaatsvindt. Dit omdat het noodzakelijk is dat de besluiten medio november ter inzage gaan, vóórdat de Omgevingswet naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt. De coördinatie-regeling dient voor die tijd van toepassing te zijn verklaard zodat de procedure onder de huidige wetgeving kan doorlopen.

Bijlagen

Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

Datum

6 september 2022

Documentnummer

5110130

mr. I.R. Adema

5.1.2.e

Programmamanager: de heer 5.1.2.e (5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw 5.1.2.e 5.1.2.e @brabant.nl.